

พฤติกรรมการสอนของครูสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางสุจิตรา แสงหิรัญ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-991-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15474

110304939

TEACHING BEHAVIORS OF HEALTH EDUCATION TEACHERS IN
LOWER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Suchitra Sanghiran

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 947-569-991-8

สุจิตรา แสงศิรัญ : พฤติกรรมการสอนของครูสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรม
สามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (TEACHING BEHAVIORS OF HEALTH EDUCATION
TEACHERS IN LOWER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ.ดร.ลาวัณย์ สุภกรี, 123 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ
เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูสุขศึกษาที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทต่างกัน โดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น ตัวอย่างประชากรได้แก่ครูสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 36 คน ทำการสังเกตการสอน
ตามสภาพจริงในชั้นเรียน คนละ 3 ครั้ง นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละและค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนที่ครูสุขศึกษาใช้มาก คือครูใช้การบรรยาย สื่อการสอนที่ใช้มากได้แก่
กระดานดำ หนังสือเรียนและแบบฝึกหัด ครูให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์การเรียนและดูแลความสะอาดห้องเรียน
ก่อนทำการสอน ครูอธิบายวัตถุประสงค์ของการเรียนและมอบหมายงานให้นักเรียนทำหลังจากจบบทเรียน
2. ครูสุขศึกษาที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทต่างกัน 3 กลุ่ม มีพฤติกรรมการสอนที่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมที่สำคัญมีดังนี้ ครูทบทวนบทเรียนเดิมก่อนสอนบทเรียนใหม่
ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียน ครูสอนโดยการบรรยายเองและบรรยายสลับการซักถาม ครูเน้นแนว
ความคิดที่ถูกต้องทางด้านสุขภาพ ยกตัวอย่างบทเรียนได้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน ใช้หนังสือหรือแบบฝึกหัด
เป็นสื่อการสอน ครูดูแลความสะอาดของห้องเรียน ตรวจสอบสุขภาพนักเรียน และแนะแนวสุขภาพขณะทำการ
สอน

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

7

SUCHITRA SANCHIRAN : TEACHING BEHAVIORS OF HEALTH EDUCATION
TEACHERS IN LOWER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS : THESIS ADVISOR :
ASSIT. PROF. DR.LAWAN SUKKRI, 123 PP.

The purposes of this research were to study and compare teaching behaviors of health education teachers having different major-minor in lower secondary schools in Bangkok Metropolis. The observation form was developed and used with 36 health education teachers. Each health education teacher was observed in actual teaching situation three times by the researcher. The data were then analyzed to obtain percentages and the chi-square was also calculated.

The results revealed that :

1. Lecture method was used by most of health education teachers. Blackboard, text book and exercise book were used as a media. Teachers had students prepared text book and pen and cleaned the classroom before starting the lesson. Teachers explained the objectives of learning to students. Most of the health education teachers taught accurately in content and students were assigned to do the homework.

2. There were statistically significant differences at the .05 of teaching behaviors among three groups of health education teachers having different major-minor. The important items consisted of reviewing the old lesson before teaching the new one, explaining the objectives of learning to students before starting the new lesson, teaching subject matter by using lecture and discussion method, emphasizing the idea of good health, exampling the lesson related to daily life, using health text book as a media, inspecting the cleanliness of the classroom, having health observation and health guidance while teaching.

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2531.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุภกริ รองศาสตราจารย์รัชนี้ ขวัญบุญจัน ที่ได้ช่วยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด และขอกราบขอบพระคุณ ดร.นิพนธ์ ไทพานิช ที่ได้ให้แนวความคิดและกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณา เสนอแนะ เครื่องมือสิ่ง เกด การสอน และขอกราบขอบพระคุณครูสุศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาแก่ ผู้วิจัยในการ เก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณ คุณวิฑูรย์ แสงศิริชัย ผู้ซึ่ง เป็นผู้หลักคั้นและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ได้เรียนปริญญาโทสาขาสุศึกษา และทำวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สุจิตรา แสงศิริชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อดกลงเบื้องต้นของการวิจัย	5
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
2 วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายและขอบเขตของพฤติกรรมการสอน	8
ความสำคัญของพฤติกรรมการสอน	9
ลักษณะของพฤติกรรมการสอน	11
การพัฒนาพฤติกรรมการสอน	14
การสังเกตการสอนอย่างมีระบบ	17
ประโยชน์ของการสังเกตการสอน	21
งานวิจัยในประเทศ	21
งานวิจัยในต่างประเทศ	29

บทที่	หน้า
3	34
วิธีการดำเนินการวิจัย	34
การเลือกตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล	35
ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
4	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5	71
สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	102
ประวัติผู้วิจัย	123

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละของสถานภาพครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา	42
2	จำนวนและคำร้อยละของสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียน ...	45
3	ค่าความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการ เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน เรื่อง การนำเข้าสู่บทเรียน ของครูสุขศึกษาที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โท สุขศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	46
4	ค่าความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการ เปรียบ เทียบพฤติกรรมการสอนด้านการจัดกระบวนการเรียน การสอนเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของครูสุขศึกษา ที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุขศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	49
5	ค่าความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการ เปรียบ เทียบพฤติกรรมการสอนด้านการสรุป ของครูสุขศึกษา ที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุขศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	52
6	ค่าความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการ เปรียบ เทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเสนอเนื้อหา ของครูสุขศึกษาที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุขศึกษา พลศึกษา และ สาขาวิชาอื่น	54
7	ค่าความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการ เปรียบ เทียบพฤติกรรมการสอนด้านการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน ในห้องเรียนของครูสุขศึกษา ที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุขศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	57

8	คำความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้สื่อการเรียน การสอน เรื่อง จุดมุ่งหมายของการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครูสุษศึกษา ที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุษศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	59
9	คำความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้สื่อการเรียน การสอน เรื่อง ประเภทของสื่อการเรียนการสอนของครูสุษศึกษา ที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุษศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	61
10	คำความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้สื่อการเรียน การสอน เรื่อง วิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูสุษศึกษา ที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุษศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	64
11	คำความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการวัดและประเมินผล ของครูสุษศึกษาที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุษศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	66
12	คำความถี่ ร้อยละของพฤติกรรมการสอน และค่าไคสแควร์ ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับนักเรียนของครูสุษศึกษาที่มีพื้นฐานวิชาเอก - โทสุษศึกษา พลศึกษา และสาขาวิชาอื่น	68